

Xây dựng động cơ vào Đảng cho sinh viên hiện nay

● **ThS PHẠM VĂN HÙNG**
Trường Đại học Hồng Đức

Sinh viên là những người có tri thức, bộ phận ưu tú trong thế hệ trẻ, là nguồn lao động có học vấn, có tiềm năng sáng tạo và có vai trò to lớn trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Do đó, giáo dục, bồi dưỡng và kết nạp sinh viên vào hàng ngũ của Đảng là một nhiệm vụ quan trọng. Để phát triển Đảng trong sinh viên đi vào chiều sâu, có chất lượng, hiệu quả, đòi hỏi chủ thể trong công tác phát triển Đảng ở các nhà trường phải tiến hành chặt chẽ, đồng bộ các khâu, các bước và quy trình, thủ tục theo quy định. Trong bài viết này, tác giả chỉ đề cập đến việc xây dựng cho sinh viên động cơ vào Đảng đúng đắn, trong sáng, lành mạnh cho sinh viên - yếu tố then chốt góp phần xây dựng đội ngũ đảng viên là sinh viên "vừa hồng, vừa chuyên", góp phần tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: "Vi sao chúng ta vào Đảng? Phải chăng để thăng quan, phát tài? Không phải?... Chúng ta vào Đảng là để hết lòng hết sức phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, làm tròn nhiệm vụ của người đảng viên"⁽¹⁾. Đây là chỉ dẫn quan trọng đối với những người có nguyện vọng gia nhập Đảng và là cơ sở để tổ chức đảng nhìn nhận đánh giá động cơ của họ. Tuy nhiên, xem xét động cơ của người vào Đảng không phải là việc dễ dàng, bởi vì nó dường như trừu tượng, rất khó nhận dạng, khó định tính, định lượng, dễ bị chi phối bởi cảm tính chủ quan của các chủ thể phát triển Đảng ở các nhà trường. Nếu chỉ thông qua kiểm tra đánh giá theo chương trình quy định khi yêu cầu trình bày mục đích, động cơ vào Đảng, hầu hết người học đều trình bày "theo sách", nhưng nếu cũng là nội dung như vậy nhưng lại thông qua tâm sự, trao đổi trong cuộc sống thường ngày thì câu trả lời nhận được lại rất khác nhau. Có người "ngại vào Đảng" vì cho rằng phần đầu vào Đảng cùng với việc tuân thủ các nguyên tắc, quy định và kỷ luật của Đảng là "việc làm quá sức", vượt ngoài khả năng. Có người lại không muốn vào Đảng do giảm sút lòng tin từ thực trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng, thiếu

giương mầu trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên của Đảng hiện nay. Từ thực tiễn đời sống sinh viên các nhà trường, có thể khái quát xu hướng chung trong xác định động cơ vào Đảng của sinh viên ở mấy dạng phổ biến sau đây:

Dạng thứ nhất, vào Đảng là gia nhập tổ chức bao gồm những người ưu tú nhất của giai cấp và dân tộc, được đóng góp nhiều hơn cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, cống hiến sức lực, trí tuệ của mình cho Đảng, cho Tổ quốc và nhân dân, thông qua hoạt động trong tổ chức của Đảng để phấn đấu rèn luyện, trưởng thành. Đây là biểu hiện của động cơ vào Đảng trong sáng, đó "chính là sức mạnh bên trong, là động lực hướng dẫn hành động, thôi thúc người ta sống, hoạt động cho lý tưởng cao đẹp của Đảng và cũng chính là cho cuộc đời họ. Vì thế, trước cái chết cũng không làm họ lùi bước, uy vũ cường quyền cũng không làm họ khuất phục, tiền bạc, tước vị, chức quyền cũng không làm họ mê muội. Có như thế thì tất cả những người gia nhập Đảng mới xứng đáng với danh hiệu cao quý: Đảng viên Đảng cộng sản Việt Nam - Đảng của Chủ tịch Hồ Chí Minh"⁽²⁾. Với sinh viên có động cơ vào Đảng đúng đắn, họ luôn xác định trở thành đảng viên là niềm vinh dự, tự hào nhưng trách nhiệm cũng hết

sức lớn lao gắn với lý tưởng cộng sản cao đẹp. Là những người ưu tú của giai cấp và dân tộc, đảng viên phải thực sự tiên phong, gương mẫu, ghép mình vào tổ chức, kỷ luật Đảng. Đây là động lực thúc đẩy sinh viên tích cực, kiên trì, bền bỉ phấn đấu giành kết quả cao trong học tập, rèn luyện và tích cực tham gia các hoạt động tập thể, các phong trào hành động cách mạng, dũng cảm đấu tranh với cái xấu, cái sai, góp phần xây dựng môi trường văn hóa giáo dục lành mạnh ngay trong nhà trường.

Dạng thứ hai, vào Đảng để học tập theo những khuôn mẫu điển hình trong cuộc sống hoặc tiếp nối truyền thống cách mạng của gia đình. Trong thực tiễn, hình tượng nhiều chiến sĩ cách mạng kiên trung của Đảng trước đây suốt đời phấn đấu hy sinh thực hiện mục tiêu lý tưởng của Đảng đã có sự lan tỏa, ảnh hưởng sâu rộng trong xã hội. Cùng với đó là tấm gương đảng viên mẫu mực của ông bà, bố mẹ, người thân của sinh viên và đội ngũ cán bộ giảng viên trong các nhà trường đã trở thành khuôn mẫu, thần tượng thôi thúc sinh viên học tập, noi theo. Đây là động cơ thuộc góc độ tâm lý, tình cảm, tuy nhiên nếu được tổ chức quan tâm đù dặt, nó sẽ phát triển dần từ cảm tính lên lý tính, từ tự phát đến tự giác. Điều này đã được kiểm chứng thông qua thực tiễn lịch sử trước đây, nhiều người giác ngộ lý tưởng của Đảng từ xuất phát điểm từ lòng yêu nước và từ sự ngưỡng mộ, cảm phục Hồ Chí Minh. Do đó, đây cũng là biểu hiện của động cơ đúng đắn, lành mạnh.

Dạng thứ ba, vào Đảng vì động cơ cá nhân. Đây là động cơ cực kỳ nguy hại, ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự đoàn kết, thống nhất, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, danh dự và sự tôn vinh của Đảng. Bởi vì, "nếu tổ chức đảng kết nạp người có động cơ "chỉ vì mình" vào Đảng thì chẳng khác gì cấy thêm những tế bào ung thư vào cơ thể Đảng, làm cho Đảng, bản chất vốn vì nhân dân, làm đầy tớ trung thành của nhân dân dần dần thoái hóa, biến chất thành tổ chức để làm quan phát tài. Như thế, tác hại sẽ không lường hết"⁽³⁾. Dưới tác động của mặt trái kinh tế thị trường, một bộ phận sinh viên hiện nay có biểu hiện cơ hội trong xác định động cơ vào Đảng, họ xem việc phấn đấu vào Đảng là "phương tiện", "điều kiện" để dễ tìm kiếm việc làm và "thăng quan, tiến chức" sau khi ra trường, hoặc cũng có thể muốn vào Đảng chỉ vì ham muốn danh

xung "đảng viên" nhằm thỏa mãn sĩ diện cá nhân. Những sinh viên có động cơ vào Đảng không trong sáng thường nóng nảy, thiếu kiên trì, bền bỉ trong dưỡng, rèn luyện, dễ dao động, chùn bước khi gặp khó khăn thử thách, bất mãn, tiêu cực nếu không đạt được mục đích, hoặc phấn đấu kiểu "thời vụ", thỏa mãn dừng lại khi đã đạt được mục tiêu. Trong học tập, họ thường có tư tưởng "học tủ, học lệch", "học để thi", "học vì điểm số". Trong tu dưỡng, rèn luyện, họ thường quan tâm lợi ích cá nhân trước mắt, thờ ơ, thiếu trách nhiệm với tập thể, thiếu dũng khí trong đấu tranh tự phê bình và phê bình, huênh hoang khuyếch trương khi đạt được chút ít thành tích và tìm mọi cách để ngụy tạo che giấu khuyết điểm của bản thân, thực hiện "đi hùa vi quý" để "lấy lòng tập thể".

Như vậy, nguyện vọng gia nhập Đảng và động cơ vào Đảng của sinh viên đã và đang biểu hiện ở những cung bậc và hình thức khác nhau. Thực trạng này đòi hỏi các cấp ủy, tổ chức đảng và các chủ thể phát triển đảng viên trong các nhà trường phải có những giải pháp cụ thể khắc phục biểu hiện lệch lạc, ngại phấn đấu vào Đảng hoặc gia nhập Đảng với động cơ không trong sáng. Theo tác giả, trước mắt cần quan tâm thực hiện tốt một số nội dung chủ yếu sau đây:

Một là, tăng cường tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức chính trị, nhất là nhận thức về Đảng cho sinh viên trong các nhà trường. Nhận thức chính trị, nhận thức về Đảng giới hạn ở đây là những hiểu biết cơ bản nhất về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử, truyền thống cách mạng vẻ vang, lý tưởng cách mạng cao đẹp, những vấn đề cơ bản về tổ chức, kỷ luật, Điều lệ Đảng, mục đích, tôn chỉ của Đảng, về vinh dự, trách nhiệm của đảng viên. Đây là việc làm quan trọng đầu tiên góp phần giác ngộ chính trị, xây dựng lý tưởng cách mạng, niềm tin cộng sản, tạo nền tảng động lực thôi thúc sinh viên quyết tâm phấn đấu gia nhập hàng ngũ của Đảng. đồng thời cũng là bước chuẩn bị điều kiện cần cho người muốn gia nhập Đảng theo điểm 2, Điều I Điều lệ Đảng quy định "Công dân Việt Nam từ mười tám tuổi trở lên; thừa nhận và tự nguyện thực hiện Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, tiêu chuẩn và nhiệm vụ đảng viên, hoạt động trong một tổ chức cơ sở đảng; qua thực tiễn chứng tỏ là người ưu tú, được nhân dân tín nhiệm, đều có thể được xét kết nạp vào Đảng"⁽⁴⁾. Trong điều kiện hiện nay ở các

trường, một mặt phải tổ chức thực hiện chặt chẽ, nghiêm túc việc học tập, quán triệt các chỉ thị, nghị quyết, bồi dưỡng nhận thức về Đảng theo chương trình quy định, tiếp tục đẩy mạnh việc “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; mặt khác cần phải đặc biệt quan tâm đổi mới, nâng cao chất lượng dạy - học các nội dung lý luận Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng Việt Nam, khắc phục các biểu hiện ngại học tập, nghiên cứu lý luận, “học vẹt”, “học tù, học lệch”, “học để thi”, “học vì điểm số”...

Hai là, tăng cường rèn luyện, thử thách sinh viên gắn với chủ động xây dựng và thực hiện kế hoạch phát triển đảng viên. Thực tiễn học tập, rèn luyện và tham gia các hoạt động tại các nhà trường luôn là thước đo kiểm chứng giá trị xã hội của sinh viên. Vì vậy, các cấp ủy, nhất là các chi bộ phải thường xuyên hướng dẫn, chỉ đạo Đoàn Thanh niên thực hiện chặt chẽ việc đánh giá phân loại chất lượng đoàn viên sinh viên ngay từ tuyển sinh “đầu vào” và trong từng kỳ, từng năm học gắn với đẩy mạnh các phong trào thi đua xung kích, thông qua đó kịp thời phát hiện các điển hình tiên tiến để có kế hoạch phân công, giao nhiệm vụ rèn luyện, thử thách sinh viên trước khi đưa vào xây dựng quy hoạch nguồn kết nạp Đảng. Trong thực tiễn ở một số trường hiện nay, trong xem xét kết nạp đảng viên vẫn còn biểu hiện thiếu kiên trì, thận trọng, chỉ thực sự coi trọng kết quả học tập thông qua điểm số cụ thể hay những đóng góp cho các hoạt động phong trào của nhà trường mà xem nhẹ hoặc bỏ qua các tiêu chuẩn khác, đây là kẽ hở để những sinh viên có động cơ không trong sáng tìm cách “chui” vào Đảng. Bên cạnh đó, cũng có những cán bộ, đảng viên lại lưu tâm nhiều hơn đến trang phục, đầu tóc, diễn đạt ngôn từ, chưa quan tâm đúng mức đến việc xem xét động cơ và kết quả hoạt động thực tiễn của sinh viên, gây cản trở quá trình phấn đấu của họ. Chính vì vậy, trong xây dựng quy hoạch nguồn và xem xét kết nạp sinh viên vào Đảng, một mặt phải xem xét kỹ lưỡng động cơ vào Đảng, mặt khác phải kiên trì, thận trọng trong rèn luyện, thử thách sinh viên; vừa chú ý khắc phục cách làm dễ dãi, phiến diện, vừa khắc phục lối suy diễn máy móc, cứng nhắc, định kiến, khắt khe trong nhìn nhận đánh giá sinh viên.

Ba là, phát huy vai trò trách nhiệm, tính tiên phong gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong nhà trường, thực sự là những tấm gương sáng cho sinh

viên. Đội ngũ cán bộ, đảng viên mẫu mực hết là đội ngũ giảng viên chính vừa là chủ thể trong công tác phát triển đảng viên, vừa là hình ảnh gần gũi, sinh động, có sự lan tỏa và ảnh hưởng sâu sắc về Đảng đối với sinh viên, đây cũng là một trong những nguyên nhân làm cho sinh viên cảm tình với Đảng, yêu mến, tin tưởng và quyết tâm phấn đấu vào Đảng. Do đó, cấp ủy đảng trong các nhà trường phải đặc biệt quan tâm công tác quản lý, giáo dục và rèn luyện đảng viên, gắn xây dựng đội ngũ đảng viên với xây dựng đội ngũ nhà giáo, đẩy mạnh việc “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” gắn với thực hiện cuộc vận động “Mỗi thầy cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo”, góp phần xây dựng đội ngũ đảng viên nhà giáo thực sự tiên biểu, gương mẫu về mọi mặt, đề cao tính Đảng trong truyền thụ kiến thức chuyên môn, coi trọng đồng thời cả “dạy người, dạy chữ, dạy nghề”, tạo mọi điều kiện thuận lợi bồi dưỡng, giúp đỡ sinh viên phấn đấu trở thành đảng viên song song với quá trình học tập, rèn luyện tại trường.

Kết nạp sinh viên vào hàng ngũ của Đảng là một nội dung có ý nghĩa rất quan trọng của công tác xây dựng đảng, vừa là biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, đồng thời là biểu hiện sinh động của việc giữ vững định hướng chính trị của Đảng trong các nhà trường. Vì vậy, chủ thể phát triển đảng viên trong các nhà trường phải quán triệt và thực hiện nghiêm ngặt những vấn đề có tính nguyên tắc trong quy trình kết nạp đảng viên. Trong đó, chú trọng nâng cao nhận thức về Đảng, chủ động bồi dưỡng, tạo nguồn gắn với rèn luyện thử thách sinh viên ưu tú, phát huy vai trò trách nhiệm, tính tiên phong gương mẫu của đội ngũ đảng viên nhà giáo, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho sinh viên có động cơ trong sáng phấn đấu trở thành đảng viên; đồng thời phải xây dựng phương pháp, cách thức và kịp thời nhận diện đưa ra khỏi quy hoạch hoặc không xem xét kết nạp những người có động cơ cá nhân, góp phần xây dựng đội ngũ đảng viên sinh viên “vừa hồng, vừa chuyên”, thực sự là kết tinh sản phẩm đào tạo trong nhà trường, góp phần tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN □

- (1) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, T12, Nxb. CTQC, H, 2000, tr.92.
- (2), (3) Trần Đình Huynh, *Những bài chính luận*, Nxb. Tri thức, H, 2011, tr.346, 347.
- (4) *Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam*, Nxb. CTQC, H, 2011, tr.8